

DYKTATOR

komedia

VHS

The Great Dictator — komedia / 12 lat / USA 1940 / 124 min. **Reż.** Charles Chaplin. **Wyk.** Charles Chaplin, Jack Oakie, Paulette Goddard, Reginald Gardiner, Henry Daniell, Billy Gilbert, Grace Hayle. **Dystr.** WARNER BROS. POLAND

● Raniory w czasie I wojny światowej żydowski żołnierz z Tomanii, w cywilu fryzjer, spędza w stanie śpiączki dwadzieścia lat. Gdy wraca do normalnego życia, rządy w Tomanii sprawuje od kilku lat dyktator Adenoid Hynkel, marzący o podboju świata. Póki co, prześladowuje Żydów, których zapędza do getta, oraz przeciwników politycznych, zsyłanych do obozów koncentracyjnych. Wkrótce trafia tam także fryzjer, którego uderzające podobieństwo do Hynkela staje się powodem niezłego zamieszania.

DZISIEJSZE CZASY

komedia

VHS

Modern Times — komedia / b.o. / USA 1936 / 84 min. **Reż.** Charles Chaplin. **Wyk.** Charles Chaplin, Paulette Goddard, Henry Bergman, Tiny Sandford, Chester Conklin, Hank Mann, Stanley Blystone. **Dystr.** WARNER BROS. POLAND

● Pracownik pewnej fabryki zostaje poddany eksperymentowi, w ramach którego wypróbowywane jest na nim urządzenie do automatycznego karmienia robotników. Oglupiały tym doświadczeniem oraz monotonnym wykonywaniem jednostajnych ruchów, trafia do szpitala psychiatrycznego, następnie, mylnie wzięty za przywódcę komunistów, do więzienia. Uwolniony, po bezskutecznych próbach znalezienia pracy, za wszelką cenę pragnie wrócić za kraty. Nie udaje mu się to, ale spotyka za to młodą i piękną bezdomną dziewczynę, wspólnie z którą snuje marzenia o szczęśliwym życiu we dwoje.

● FILMIE

W „Dzisiejszych czasach” Charlie Chaplin żegna się z charakterystyczną postacią Małego Trampa. Posłużył się nią tym razem do zilustrowania sytuacji człowieka, który stał się bezwolnym, odhumanizowanym trybikiem w bezdusznej maszynie postępu. To tylko jeden z licznych aspektów społecznych „Dzisiejszych czasów”, bowiem Chaplin odnosi się w nich także do kryzysu gospodarczego lat 30., bezrobocia, radykalizacji nastrojów pozbawionej pracy ludności i bezwzględności urzędników, stojących na drodze do szczęścia zwykłego obywatela. W ten obszerny kontekst społeczny wpisana została wzruszająca historia bezdomnej i bezrobotnej pary, usiłującej ułożyć sobie życie w niesprzyjających okolicznościach. Mimo licznych akcentów tragicznych film kończy się przesłaniem optymistycznym. „Dzisiejsze czasy” to ostatni niemy obraz Chaplina, ale z kilkoma wstawkami dźwiękowymi, w tym ze słynną, brawurowo przearanżowanych scen humorystycznych (m.in. jazdy na wrotkach) sprawia, że film i dziś śmieszy do łez.

ŚWIATŁA RAMPY

obyczajne

VHS

● Podstarzały i zapomniany przez wszystkich komik Calvero, wciąż marzący o chwilałach scenicznej chwały, ratuje życie młodej tancerce Therezie, która usiłowała popełnić samobójstwo. Calvero pomaga dziewczynie pozbiierać się psychicznie oraz wzbudza w niej wiarę w siebie i wolę walki, dzięki czemu tancerka wkrótce odnosi sukces. Nie mija wiele czasu, a wdzięczność Therezy wobec opiekuna zamienia się w miłość, albo tak jej się wydaje...

● FILMIE

„Światła rampy” odzwierciedlają strach każdego artysty przed zapomnieniem, a także rozpaczyliwie dążenie starych aktorów do zachowania w biedzie dumy i godności osobistej. Niech nas zatem nie zmyli nazwisko Charliego Chaplina, reżysera i filmowca Calvera — ten obraz to nie komedia, lecz opowieść tragiczna, choć utrzymana po trosze w konwencji sentymentalnego melodramatu (dużą rolę odgrywa w filmie wątek miłosny). Chaplin zagrał dumnego Calvera bardzo przejmująco, ale znalazło się w „Światałach rampy” miejsce także na jego popisy komediowe, a co najważniejsze — pierwszy i jedyny raz utworzył niezapomniany duet z Busterem Keatonem, inną wielką gwiazdą kina niemego. (Wykonują wspólny numer, lecz krążyły pogłoski, że Chaplin wyciął co smakowitsze fragmenty występu rywala.) Film, z którego pochodzi piękny motyw muzyczny zainspirowany koncertem fortepianowym b-moll Czajkowskiego, dostał w 1973 r. Oscara za muzykę (m.in. autorstwa Chaplina) — trudno uwierzyć, ale do tego roku „Światła rampy” nie były wyświetlane w Los Angeles! W roli kompozytora Neville’a wystąpił syn reżysera, Sydney.

Limelight — obyczajne / 12 lat / USA 1952 / 132 min. **Reż.** Charles Chaplin. **Wyk.** Charles Chaplin, Claire Bloom, Nigel Bruce, Buster Keaton, Sydney Chaplin, Norman Lloyd, Marjorie Bennett. **Dystr.** WARNER BROS. POLAND

The Gold Rush — komedia / 12 lat / USA 1925 / 96 min. **Reż.** Charles Chaplin. **Wyk.** Charles Chaplin, Mack Swain, Tom Murray, Henry Bergman, Malcolm Waite, Georgia Hale. **Dystr.** WARNER BROS. POLAND

GORĄCZKA ŻŁOTA

komedia

VHS

● Ogarnięta gorączką złota Alaska roku 1898 roi się od poszukiwaczy cennego kruszcu. Dwaj z nich, Samotny Poszukiwacz i Big Jim McKay, przeżywają dramatyczne chwile głodu w domku ściganego przez prawo, bezwzględnego Black Larsena, który później z właszcza odkryta przez Big Jima żyte złota. Ten, w wyniku bójki z Larsenem, traci pamięć i tuła się bez celu po Alasce, podczas gdy Samotny Poszukiwacz przeżywa miłość do pięknej Georgii.

● FILMIE

Swoj ulubiony film Charlie Chaplin nakręcił pod wielkim wrażeniem lektury książki opisujucej autentyczną historię grupy amerykańskich osadników, którzy w 1846 r. w drodze do Kalifornii zostali uwięzieni przez śnieg w górach Sierra Nevada i aby przeżyć, posunęli się do kanibalizmu. Odbiciem tego jest pamiętna scena „Gorączki złota”, w której Samotny Poszukiwacz i Big Jim

McKay, przebywając w odciętej od świata chatce, jedzą z głodu ugotowane wcześniej buty. (Filmowe buty z lukrecji zaszkodziły żołdakowi Chaplina i aktor trafił na kilka dni do szpitala.) Tradycyjnie dla twórczości tego reżysera, bardzo dramatyczne momenty „Gorączki złota” mieszają się z komicznymi, a gagi sytuacyjne i zabawna pantomima (słynna scena tańca bułek nadzianych na widelce, odegrana przez Samotnego Poszukiwacza, gdy na próżno oczekiwał wizyty ukochanej Georgii) są pierwszorzędną. Film zawiera także elementy społecznej satyry, akcja ma solidne podłoże historyczne, jest również wątek romantyczny, a Chaplinowski Samotny Poszukiwacz to przecież Mały Tramp, niestrudzenie walczący z przeciwnościami losu. W 1942 r. „Gorączka złota” została udźwiękowiona — napisy zastąpiła narracja reżysera. Na kasety trafia w niemieckiej wersji z 1925 r.